

Japonci priporili več zmag pred Šangajem

Tientsin, 13. septembra. — Tekom zadnjih 24 ur so tri japonske armade priporile več važnih zmag nad Kitajci v severnem delu Kitajske. Skoro da je vsa severna Kitajska sedaj pod japonsko oblastjo. Kitajci so se morali umakniti iz jako važnega mesta Tatung-Fu, kjer je bilo glavno zbirališče 84., 89. in 192. kitajske armade. Japonci so porazili Kitajce tudi ob Peiping-Hankow železnici, ki je prešla v japonsko last. V istem času so se v kitajskih pristaniščih Liohu, Paotaj in Woosung izkrcali nadaljnji japonski regimenti, ki so takoj zavzeli strateško važne točke pred Šangajem. Japonska poročila pravijo, da se Kitajci pripravljajo na splošno umikanje. Boji so tako grozoviti, da jih še ne pomni moderna zgodovina. Smrtno sovražstvo med Kitajci in Japonci povzroča nečuvne grozovitosti na bojnem polju.

Lewis bo izplačan

Washington, 13. septembra. — Demokratska stranka je plačala Johnu Lewisu, načelniku C. I. O. gibanja \$50,000, kar mu je dolgovala že izza zadnje predsedniške kampanje. Stranka dolguje Lewisu sedaj še \$25,000, kar bo izplačala še ta mesec. Lewis se je mnogo zanašal na demokratsko stranko, češ, da ji je posodil denar in mora stranka delati kot on ukazuje. S tem, da se je stranka iznebila dolga pri Lewisu, je postala zopet neodvisna od nje. Od zadnje predsedniške kampanje dolguje demokratska stranka še \$166,000 v različnih računih, in pričakuje se, da bo ta dolg izplačan do konca oktobra.

A. F. of L. je zmagala

Ambridge, Pa., 13. septembra. — Delavci pri National Electric Products Corp. so glasovali pod nadzorstvom vladnega delavskega odbora, ali se pridružijo American Federation of Labor uniji ali k C. I. O. organizaciji. Zmagala je American Federation of Labor, ki je dobila 780 glasov, C. I. O. unija pa 675 glasov. Med C. I. O. unijo in trajajočim mnogoternim oster boj, ki je povzročil že več tožb na sodnih tleh.

40 ljudi na tleh

V Fisher Bros. prodajalno na 9021 St. Clair Ave. sta v soboto popoldne prišla dva roparja. V trgovini je bilo tedaj nekako 40 odjemalcev. Dočim je en ropar kradel denar iz registra, je drugi ropar prisilil navzoče, da so se vrgli na tla in mirno čakali, dokler roparja nista odnesla vsega, kar sta mogla odnesti. Korajža pa takaj!

73 novih hiš

Tekom prihodnjih treh mesecev bodo zgradili na Memphis Ave., v Brooklynu vasi, 73 novih hiš, ki bodo veljale za zemljiščem vred od \$4,500 do \$5,200.00. Deloma se je z gradnjo že pričelo. Delo vrši privatno podjetje.

Strah pred paralizo

V solah v raznih predmestjih Clevelanda je letos 5000 otrok manj kot lansko leto. Starši ne pošiljajo otrok v šole, ker se bojijo, da se tam od drugih otrok lahko nalezijo nevarne paralize.

Masarik umrl

Praga, 14. septembra. V torek zjutraj 14. septembra je preminul eden največjih mož naše dobe, dr. Thomas G. Masarik, ustanovitelj in prvi predsednik čehoslovadske republike. Smrt je prišla ob 3:29 danes zjutraj.

Ob smrti uri so bili navzoči sedanji predsednik republike Beneš, ministri, predsednik Hoda in ves kabinet, ko je 87 let stari patriarh zatislil oči.

Masarik je bolehal že od 2. septembra. V nedeljo pa se mu je zdravje zboljšalo, a v ponedeljek zopet poslabšalo. "Če pride smrt," je dejal Masarik malo pred smrtjo, "tedaj se bom vsaj zavedal, da sem se boril proti njej." Masarik je smatral smrt za največjo sovražnico ljudi.

Ko je bila 1918 ustanovljena čehoslovadska republika na prizadevanje Masarika, ga je narod

izvolil za dosmrtnega predsednika. Toda radi visoke starosti je šel leta 1935 v pokoj. Narod ga je smatral za narodnega junaka.

Masarik je bil poročen z Amerikanko. Bil je večkrat v Ameriki, katero deželo je poleg svoje češke najbolj ljubil. Masarik je bil sin kočijaža, pozneje se je učil za kovača, a končno odšel na univerzo.

Leta 1917 je prišel v Cleveland, kjer ga je pozdravilo tudi tisoče Jugoslovancev. Bil je rad v naših krogih. Ob priliki njegovega prihoda so mu Slovani priredili parado, kakoršnje Cleveland prej še nikdar videl ni.

S čehoslovakijskim narodom žaluje danes ves svet nad zgubo tega moža, boreca, narodnega junaka in osvoboditelja.

Po Evropi koraka vojaštvo. Stotisoče mož v vežbanju, ki čakajo "ugodnega trenutka"

London, 13. septembra. — Dočim angleška vlada nestrpno pričakuje odgovora laške vlade, da se slednja udeleži pateroliranja v Sredozemskih morjih, se Evropa trese pod udarci vojakov, ki se vežbajo za vojno in ki so pripravljeni vsak čas oditi "na bojišče."

Moskva. — Na Rdečem trgu v tem mestu so se včeraj vršile ogromne demonstracije, naperjene proti Italiji. Ljudje so nazivali Italijane kot "razbojniške fašiste" in "fašistične svinje." Mnogi so vladni obljubovali polno sodelovanje za slučaj vojne proti Italiji.

Paris. — Stotisoče ljudi v Parizu je včeraj praznovalo 23. obletnico francoske zmage

ob reki Marne. Nad stotisoč vojni veteranov je bilo zbranih, ki so izjavili, da so pripravljeni "proti sovražniku." Na severozapadni strani mesta Pariza se je včeraj vežbalo 45,000 francoskih vojakov.

Nueremberg, 13. septembra. Nad 100,000 navdušenih nazijev je danes korakalo mimo svojega voditelja Hitlerja. Naziji so izrazili svojo popolno solidarnost napram diktatorju Hitlerju.

Rim, 13. septembra. — Mussolini je skoro ves dan v nedeljo pregledoval laške kohorte, ki so paradirale po Rimu. Italijani so izražali mnenje, da se Italija ne sme podati pritisku Anglije, Francije in Rusije.

Pokojni Joseph Prime

Poročali smo včeraj, da je umrl v nedeljo večer dobro poznani Joseph Prime, 1017 E. 71st St. Ranjki je bil star 70 let. Rojen je bil v vasi Dvor pri Žužemberku. V Cleveland je došel pred 45 leti, in je ves čas bil zaposlen kot izvrsten livar. Ranjki zapušča soprogo Terezijo, rojeno Zabukovec, 5 hčerk in 4 sinove: Joseph, Louis, Mrs. Frances Loeffler, Mary, Josephine, Mrs. Molly Marcus, Albert, Mrs. Bertha Richter in Freddy. Zapušča tudi brata Johna iz 63. ceste. Pokojni je bil član društva Srca Jezusovega in društva Napredni Slovenici št. 5 SDZ. A. Grdina in Sinovi pogrebni zavod bo vodil pogreb.

Sestanek za Rožanca

Kot smo že poročali se vrši nocoj večer sestanek volivcev 32. varde v S. Del. Domu na Waterloo Rd. Pričetek ob 8. zvečer. Na sestanku bo podan program, katerega bo zavzemal Mr. Rožanc v slučaju izvolitve. Po sestanku se bodo servirala okrepčila. Igrala bo tudi godba za ples.

Mr. Možina v bolnišnici

V Mt. Sinai bolnišnici je srečno prestopal nevarno operacijo dobro poznani Mr. John Možina, 1081 Addison Rd. Obiski zaenkrat niso dovoljeni. Mr. Možina naznanja, da glede pooblaščenega doma bodo ljudje ravno tako dobro postreženi kot dosedaj.

Martin v Clevelandu

Te dni se je mudil v Clevelandu Homer Martin, predsednik unije avtomobilskih delavcev. Tekom svojega kratkega bivanja v mestu je govoril s številnimi lokalnimi uradniki raznih unij. Glavni predmet govora med Martinom in med lokalnimi uradniki je bil izgon komunistov iz unije avtomobilskih delavcev. Martin je odločen, da noben komunist ne more biti uradnik ali organizator pri kakoli lokalni uniji. Komuniste je obdolžil, da so unijo spravili v slabo luč s tem, da so izzivali neopravičene štrajke. Zadnja konvencija U. A. W. of A. je dala toplotno Martinu obsežno moč.

Tako je prav!

Slovenska mladina vedno v večjem številu pohaja v višje šole. Tako je prav, bo imela vsaj boljši kruh, kot so ga imeli njih starši. Tako sta odšla v višje šole tudi vrla sinova spoštovane družine Ferdo Jazbec in Euclida. Fred mlajši je odšel v Kent, O., kjer se je vpisal v tretje leto ondotnega kolegija in Stanley je odšel v prvi letnik Miami univerze. Mnogo uspeha želimo prividna fantoma.

Pet novih slučajev

Včeraj se je v Clevelandu pojavilo pet novih slučajev otroške paralize. Zadnji petek, v soboto in v nedeljo ni bil prijavljen noben nov slučaj, v ponedeljek pa kar pet. Dva otroka sta včeraj umrla za paralizo.

Avto permiti

Sleheri v državi Ohio, ki vozi avtomobil, mora najkasneje do 1. oktobra dobiti nov permit za vožnjo. Po 1. oktobru ne bo mogel nihče voziti z avtomobilom, če nima novega permita. V Clevelandu je 325,000 avtomobilistov, ki morajo dobiti nove permita. Permit velja 40 centov. Od srede naprej bo 31 uradov v Clevelandu odprti, ki bodo izdajali te permita. V Collinwoodu se Slovenci lahko poslužijo urada Ane Dorington, 750 E. 152 St., na zapadni strani mesta ima tak urad Geo. Travnik, 9328 Lorain Ave., za St. Clair okrožje pa pride v poštev Mihael Belanich, 5615 Superior Ave. Permit morate dobiti najkasneje do 1. oktobra.

Smrtna kosa

V ponedeljek ob 3:30 popoldne je po daljši bolezni preminul dobro poznani Rok Šprajc, 5516 Carry Ave. Ranjki je bil star 54 let. Tu zapušča žalujočo soprogo Uršulo, prej Malnič, hčer Jožefa, omoženo Kromar, sina Roka ml. in druge sorodnike. Več let je vodil delavnico za čevlje. Rojen je bil v Žužemberku, kjer zapušča sestro Frančiško, brata Josipa in več sorodnikov. V Ameriki je bival 37 let. Bil je član društva Clev. Delavcev št. 9 SDZ in samostojnega društva žužemberk. Pogreb ranjkega se vrši v četrtek ob 8:15 uri iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališču. Bodí dobremu možu ohranjen blag spomin. Naše globoko sožalje preostali družini.

"Slavčki"

Vaja ml. pevskega zbora "Slavčki" se vrši namesto v nedeljo — v sredo ob 5. uri popoldne. Prosim starše, da opozore svoje otroke, da se gotovo udeležijo vaje. — Pevodvoja.

Zelo važna seja!

Društvo Danica št. 11 SDZ ima nocoj ob 8. uri v navadnih prostorih zelo važno sejo in navzočnost vseh članic je neobhodno potrebna. Ukrepalo se bo o slavnosti 25-letnice obstoja društva, ki se vrši v bližnji bodočnosti. — Predsednica.

Ilirija mlajša

Prav vljudno se prosi vse starše, da se gotovo udeležijo seje, ki se vrši v sredo 15. septembra ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani. Ta seja bo jako važna, ker je potrebno rešiti več zadev, torej naj bodo starši stoprocentno navzoči. — Predsednica.

Izredna seja

Slovenski demokratski klub v Euclidu ima v četrtek večer izredno sejo v rezidenci Mr. C. Lampeta, 24995 Lake Shore Blvd. Začetek je ob sedmih zvečer. Seja je jako važna.

Poročno dovoljenje

Poročno dovoljenje sta dobila Wm. Brglez, 18209 Lankin Rd. in Miss Rose Perović, 775 E. 222nd St. Obilo sreče in napredka mlademu paru.

Zgubljena denarnica

Zgubila se je bela ženska denarnica na Norwood Rd. Pošten najditelj je prošel, da jo prinese na 6509 Edna Ave. * Turška vlada zahteva, da postane Turčija polnomočna članica Lige narodov.

Roosevelt je proti vsaki vojni

Hyde Park, N. Y., 13. septembra. Predsednik Roosevelt je izjavil včeraj napram ameriškim časnikiarjem, da naznani ameriški javnosti, da Zedinjene države pod nobenim pogojem in v nobenem slučaju ne bodo zapletene v katerokoli vojno, ki se vrši ali ki se pripravlja v Evropi.

Roosevelta silno skrbi položaj v Evropi in obenem na Daljnem vzhodu. Povedal je, da se evropske demokracije lahko tresejo za obstanek v očigled današnjih dogodkov. Toda naj se zgodi kar hoče Amerika ne bo zapletena v vojno.

"Svetovni položaj je danes zelo resen," se je izjavil predsednik. "Mene veseli, da bomo lahko naredili vse, kar je le mogoče, s sodelovanjem naroda, da se ne zapletemo v kako borbo ali celo v vojno."

Roosevelt je prišel v Hyde Park, kjer je njegov rojstni kraj, da si vzame par tednov oddiha. Napram časnikiarjem je izjavil, da ni dobil nobenih počitnic, pač pa mora celo dvakrat več delati kot v Washingtonu.

"Ves dan sem pri delu radi zapletenega tujezemskega po-

ložaja," je rekel Roosevelt. "Komaj dobim eno uro ali dve na dan, da jih posvetim ameriškim, našim lastnim razmeram in položaju. Verjemite mi, da je tujezemski položaj zelo resen."

"Ljudje se nam smejejo, ker delamo načrte," je nadaljeval predsednik, "toda naša vlada vzame največji del časa, da premišljujemo, kako bi se izognili vojni. Marsikdo misli, da položaj ni resen, toda v resnici je hujše, kot ljudje mislijo."

Tekom zadnjih treh dni je predsednik povabil več mednarodnih ekspertov, da so njegovi gosti in mu poročali o mednarodnem položaju. Vsi so se pravkar vrnili iz Evrope, kjer so opazovali položaj.

Roosevelt je nadalje izjavil, da vojni strah vpliva vse premočno na evropske demokracije, s katerimi je potrebno moralno sodelovati, da ne propadejo. Položaj je tako resen, da so prizadeti tako finančni krogi kot sleherna družina.

Roosevelt je naročil, da mu državni tajnik pošilja iz Washingtona vsako uro radio poročilo o svetovnem položaju. V

resnici mora biti položaj po svetu precej napet, ker posveča ameriški predsednik toliko pozornosti svetovnim dogodkom, kot da ne bi imel dovolj skrbi in odgovornosti za ameriški narod.

V torek večer se vrne Roosevelt v Washington. Prvotno je Roosevelt nameraval podati se na potovanje po zapadnih državah, toda položaj v Evropi in v Aziji bo najbrž preprečil govorniško turnejo.

New York, 13. septembra. — The Institute of Public Opinion je zadnje dneve vpeljala poskusno glasovanje, da dožene mnenje ameriških državljanov glede kitajskega in japonskega spora. Velika večina Amerikancev je proti japonskemu vpadu v Kitajsko.

Toda izmed vsakih oddanih 100 glasov jih je bilo 55, ki pravijo, da se Zedinjene države ne bi smele vmešavati v kitajsko-japonski boj. Obenem pa Amerikanci simpatizirajo s Kitajci, kajti 43 odstotkov glasov izraža simpatije s Kitajsko in le dva odstotka ameriških državljanov sta na strani Japonske.

A. F. of L. izključila unijo časnikiarjev

St. Louis, 13. septembra. The American Federation of Labor je včeraj izključila American Newspaper Guild, unijo časnikiarjev, iz svojih vrst. Obenem je predsednik Green naznanil, da bo začel z energičnim bojem proti C. I. O. potom onih unijskih časnikiarjev, ki so ostali zvesti principom American Federation of Labor. Green je obenem izjavil, da je povabil vse urednike, reporterje in uredniške službenice, da se pridružijo časnikiarski uniji, kateri načeljuje American Federation of Labor. Zadnja konvencija časnikiarske unije je z 3,393 glasovi proti 1,691 odglasovala, da se unija časnikiarjev pridruži C. I. O. Green je sedaj povabil one, ki so glasovali proti, da ustanovijo svojo lastno unijo pod protekcijo American Federation of Labor.

Smrtna kosa

Včeraj zjutraj je preminul v ubožnici v Warrensvillu Nick Rahija, star 50 let. Ranjki je bil rodom Hrvat in zapušča v domovini soprogo. Stanoval je svojčasno pri Mr. in Mrs. Frančišč na 5125 Luther Ave. Truplo ranjkega se nahaja v mrtvašnici kapeli A. Grdina in Sinovi. Pogreb se vrši v četrtek popoldne ob 2. uri. Bodí mu rahla ameriška zemlja!

Baloković pride

Cleveland bo imel v letošnji jeseni in zimi eno najbogatejših glasbenih sezon. Skoro vsi poznani svetovni glasbeniki pridejo prej ali slej v Cleveland in bodo nastopili z raznimi koncerti. Med drugimi pride v Cleveland tudi svetovni glasbenik in violinist Zlatko Baloković, katerega nismo slišali v Clevelandu že od leta 1924. Priredil bo več koncertov.

Škrjančki

Starši Škrjančkov so prošeni, da se javijo glede slik zbora od zadnjega slikanja. Slike stanejo samo 50 centov, in kdor jo hoče imeti naj se takoj prijavi.

Oče, sin, pivo

Grand Rapids, Mich., 13. septembra. Albert Slagter, 44 let star, se nahaja v tujakšnih zaporih, ker je prižgal pred sodnijo, da je kupil svojemu 17 let staremu sinu kozarec pive, naker mu je dovolil voziti avtomobil. Slagter se ne razume s svojo ženo, pri kateri živi njegova sin. Da bi ga pridobil za sebe mu je kupil pivo. Sin je povedal, da prej še nikdar ni pil pivo.

Novi naročniki

Tekom zadnjih par tednov so se sledeči naročili na dnevnik "Ameriška Domovina": John Lindich, Thomas Erzen, Jos. Znidaršič, Joseph Kotnik, Fr. Istenich, Matt F. Intihar, Fred Škofca, Frank Bartelj, John Bolek, J. Kranjc, Chas. Krall, Jean Skok, Ed Kralič, Mary Legan, Anton Škoda, Frances Kauc, Mike Flis, Anton Komar, Jos. Debeljak in Frank Starc, vsi v Clevelandu. Nadalje: Frank Zajc, San Francisco Cal.; Zofi Klun, Anton Strah, Jugoslavija; Geo. Weselich, Pittsburgh, Pa.; Matt Gasperich, Joliet, Ill.; Jos. Bahorič, Pittsburgh, Pa., in Izidor Kranjc, Geneva, Ohio. Skupaj 27 novih naročnikov, katerim vsem se prav iskreno zahvaljujemo.

Komunist načelnik CIO?

Lewis Hines, organizator American Federation of Labor, je včeraj v govoru napram delavcem izjavil, da je John Lewis je figura na čelu CIO gibanja, in da je Earl Browder, tajnik komunistične stranke v Ameriki, pravi vodja CIO. Hines je tudi izjavil, da Lewis vedoma govori neresnico, ko trdi, da šteje CIO unija 3,000,000 članov.

Pozdravi iz Bleda

Jože Zelenc in družina pošilja pozdrave iz Bleda vsem znancem in prijateljem po Zed. državah. Dobro se počutijo v domovini, pravijo.

Španija in Kitajska zahtevajo vojno od Lige narodov

Geneva, 13. septembra. Kitajski kot španski zastopniki so danes predložili svoje vojne zahteve pred Ligo narodov. Španci so silno nevoljni, ker pogodba med Anglijo in Rusijo ne varuje pred napadi španskih lojalističnih parnikov, ki so še nadalje izpostavljene napadom submarinov in drugih vojni ladij. Španski zastopniki so v toliko uspehi, da je urad Lige narodov "vzel v naznanje" njih pritožbo, toda skoraj gotovo Liga narodov ne bo razpravljala o pritožbi, pač pa bo pustila, da ostane pritožba med starimi akti. Enako se je pritožila tudi Kitajska pri Ligi narodov napram Japoncem, ki so nalašč izzvali vojni položaj. Kitajska zahteva, da Liga narodov kaznuje Japonce. Japonci ne spadajo v Ligo narodov, torej bo ostalo samo pri protestu.

Dom v West Parku

Ob lepi udeležbi naših rojakov v West Parku se je v nedeljo začela velika kampanja ondotnih rojakov za zgradnjo novega narodnega doma. Glavni govornik v nedeljo je bil sodnik Frank J. Lausche, ki je poudarjal, da medtem ko se Slovenci amerikaniziramo ne smemo pozabiti svojih narodnih šeg, običajev in ustanov.

Prijazno vabilo

Prijazno so vabljeni vsi prijatelji družine John Klaus, 641 E. 185th St. in družine John Jevnikar, 18714 Muskoka Ave. na poročno slavnost Joseph Jevnikarja Jr. in Jeanne Mertek v cerkvi sv. Kristine v četrtek 16. septembra ob 9. uri zjutraj.

Umetniška slikarska šola

V St. Clair kopališču se vrši ob ponedeljkih, srediha in petkih večer poduk v slikarski umetnosti. Pouk je brezplačen za vse. Vabljeni so stari in mladi, ki se zanimajo za slikarsko umetnost, da pridejo. Učitelj je priznan strokovnjak.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 centa.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 6th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 215, Tues., Sept. 14, 1937

Delavci avtomobilске industrije

Avtomobilska industrija v Ameriki se je pričela pred nekako 35. leti. Prvotno je ta industrija, nekaj popolnoma novega, zaposlevala do 2,000 delavcev. Danes, ko je avtomobilska industrija na svojem vrhuncu, je zaposlenih direktno v avtomobilski industriji 600,000 delavcev, in v industrijah, ki so odvisne od avtomobilске industrije, pa nadaljnih 1,200,000 delavcev, in to samo v Zedinjenih državah.

Trditve gotovih ljudi, da bodo moderni stroji izključili skoro vse delavce od dela, je sijajno pobita s številkami zaposlenih delavcev samo v avtomobilski industriji. Kje bi danes dobilo zaslužek in delo 2,000,000 ljudi, ako ne bi imeli modernih prometnih strojev — avtomobilov. Enako je z drugimi modernimi industrijami. Radio industrija zaposluje 700,000 ljudi, industrija za izdelovanje pralnih strojev, likalnikov, modernih električnih peči, zaposluje nadaljnih 3,000,000 delavcev, da ne govorimo o uslužbencih, ki so zaposleni pri telefonu, brzjavu, pri železnicih in v enakih industrijah. Moderni stroji niso ukradli delo delavcem, nasprotno, zvišali so delo, ustvarili novo življenje, obenem pa ustvarili tudi nov standard življenja.

Vzemimo predvsem avtomobilsko industrijo, od katere je danes direktno ali indirektno odvisnih 3,000,000 ameriških delavcev. Kar nekako čez noč je prišla ta industrija v naše življenje, toda vzelo je precej dolgo vrsto let, predno so delavci v avtomobilski industriji začeli se zavedati, kako važen faktor tvorijo v življenju povprečnega Amerikanca. Avtomobilске delavce se je prvotno izkoriščalo do skrajnosti. Ne samo, da niso imeli kaj sijajnih plač, pač pa so morali delati dolge in preveč dolge ure pri silno odgovornem in napornem delu. Ni čuda, da so ti delavci začeli misliti na masno organizacijo, da si izboljšajo svoj položaj, ko so leto za leto z rli na številke ogromnega dobička, ki so ga dobivali leto za leto oni, ki lastujejo tovarne, kjer se proizvajajo avtomobili.

Šlo je počasi, kot gre pri vsakem delavskem gibanju. Leta 1935 je bilo mogoče kakih 4,000 delavcev, zaposlenih v avtomobilski industriji, organiziranih v uniji, z namenom, da si priborijo boljše življenske razmere. Ti prvi unijski delavci avne industrije so iskali zavetja pri tedaj že mogočni American Federation of Labor. V letu 1936 so imeli avtomobilski delavci svojo prvo konvencijo. Tedaj so imeli v svoji unijski blagajni \$28,700 in njih članstvo je šlo 30,000, dasi je bilo v avtomobilski industriji nad dva milijona delavcev.

Tedaj se je pojavil na delavskem polju John Lewis, predsednik mogočne premogarske unije. Poslal je svoje govornike v razna središča, kjer je obratovala avtomobilska industrija. Govoril je potom svojih zastopnikov, da je American Federation of Labor prepočasna organizacija, da tekom 30 let ni mogla organizirati več kot 30,000 delavcev v unijo. Lewis je potom svojih zastopnikov govoril sladko na srce avtnih delavcev, katere si je končno osvojil. Unija avtomobilskih delavcev je zapustila American Federation of Labor in se priključila C. I. O. organizaciji ter izvolila Homer Martina za svojega predsednika. Martin je visoko izobražen mož, bivši protestantski pastor.

V decembru mesecu 1936 je Martin udaril proti avtni industriji. Začeli so se sloviti sedeči štrajki, ki so povzročili toliko rabuke v deželi. In ni minulo šest tednov, ko so se najmočnejše avtomobilске industrije podale organizaciji združenih avtomobilskih delavcev. General Motors in Chrysler korporacija sta podpisali pogodbe z unijo avtomobilskih delavcev, katerim načeljuje Homer Martin pod osebno zaščito John Lewisa. Preostaja še Fordova industrija, ki se danes obupno brani pred vladno delavsko komisijo, da prepreči organiziranje Fordovih delavcev v splošni avtni organizaciji.

Nekaj tednov nazaj so imeli avtni delavci svojo drugo konvencijo v Milwaukee. Tekom enega leta je pridobila unija 400,000 članov, v blagajni je imela čistega \$428,000, dasi je potrošila \$670,000 v podporo štrajkarjem.

In kot pri vsaki stvari, ki raste, so se tudi v avtni organizaciji pojavili spori in nesporazumi. Avtna unija ima danes na eni strani Martina, na drugi strani Wyndham Mortimerja. Martin zahteva strogo centralistično kontrolo nad lokalnimi unijami, Mortimer pa razcepjenost in oblast v lokalnih unijah. Za to se gre. Martin je progresivnega značaja, Mortimer pa bolj "razcepljenega" značaja. Naše mnenje je, da je avtna unija predmлада za spore v svojih vrstah. Vsi skupaj bodo gotovo zmagali, razcepljeni bodo postali predmet izkoriščanja.

Kaj pravite?

Taki, ki nekaj vedo, pravijo, da so Kitajci in Japonci zato tako miroljubni (!), ker ne jedo skoro nič mesa. Pa res, kaj se morda te dni strašijo samo z bezgovimi pištolami?

Pesimist je oni človek, ki je samo takrat srečen, kadar je nesrečen. Nobena stvar ga ne boli bolj kot če mu gre vse po sreči.

BESEDA IZ NARODA

Volivcem in volivkam 32. varde

V dolžnost si štejemo, da vam podam opis programa in stališče, katerega bom zastopal, ko bom izvoljen zastopnikom 32. varde v mestno zbornico.

Rojen sem bil v Cerknici pri Rakeku. Star sem 44 let. V Ameriko sem prišel leta 1910 ter se nastanil v Collinwoodu, kjer stanujem ves čas od mojega prihoda. Udejstvoval sem se od početka pri kulturnih, podpornih, dobrodelnih organizacijah, pri narodnih domovih in povsod, kjer se je šlo za procvit in napredek slovenskega naroda v naselbini.

Bil sem osem let član delavske organizacije Local 449, predsednik in direktor Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., predsednik in direktor Progressivne trgovske zveze, podpredsednik North East Community Ass'n, sedanji predsednik društva Cerkniško jezero št. 59 SDZ, predsednik društva WOW št. 281, predsednik centralnega odbora slovenskih demokratičnih klubov 32. varde, član društva Strugglers SNPJ. Imenovan sem bil od prejšnjega šerifa Mr. Sulzmana za okrajnega cenilca posestev, kjer sem delal do nastopa sedanjega šerifa.

To je le kratek opis delovanja in udejstvovanja med narodom.

Da kandidiram letos za mestnega zastopnika 32. varde, sem se v to odločil le na pritisk in navet mojih številnih prijateljev in znancev volivcev in volivk 32. varde in ker se čutim, da bom lahko več delal in dosegel za našo ljudstvo vsled izkušnje v družstvu nem in javnem delovanju, kakor tudi iz izkušnje v trgovini zadnjih 12 let, kjer pridem v dotik z vsake vrste ljudmi, kateri iščejo pomoči glede podpore, dela in razne izboljšave v naselbini. V tem oziru bi se dalo veliko več napraviti za naše ljudi, kakor to delajo javni zastopniki drugih narodnosti.

Ko bom izvoljen, se bom boril in delal za sledeče: Da se uredi in preskrbi dosti velik prostor obzirnega park ob obali jezera za razvedrilo in plavanje, kjer bi imeli največ užitka prebivalci 32. varde. Boljšo in točno postrežbo na poulični železnici in avtobusi, posebno od E. 152, in St. Clair Ave. do Lake Shore Blvd. Znižanje cen vožnji na poulični železnici in zopetno izdajanje passov. Točno pobiranje odpadkov in smeti. Boljšo razsvetljavo po ulicah, kjer je potreba, da se preprečijo napadi, ropi in nesreče. Čakalnica na Five Points. Da mesto operira vse javne naprave, kot je elektrarna, cestna železnica itd. Zadostno podporo vsem revnim in bolehnim ljudem. Da se poveča mestno elektrarno in zniža cene plinu.

Bil sem vedno naklonjen delavskemu gibanju in tak bom tudi ostal. 32. varda potrebuje zastopnika v mestni zbornici, ki ima izkušnje v trgovini, na društvenem in javnem življenju, ki pozna potrebe naroda in okolice in ki je vsak čas pripravljen pomagati na en ali drugi način ljudem. S spoštovanjem

John Rozance,
kandidat za Council
32. varde.

Slavnostni koncert mladinskih zborov

Kanarčki se pridno pripravljamo za slavnostni koncert, ki ga bomo imeli 19. septembra ob treh popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Kadar premišljamo, kako čuden je ta svet, se zmislim tudi na naše Slovence. Odkar se morem spominjati, so nam vsi govorili, da moramo znati slovensko go-

voriti in da nas ne sme biti sram, da smo Slovenci. Zdaj pa, ko bi mi radi peli slovenske pesmi, pa nam nočejo pomagati. Videla sem pri par sejah naših staršev, kako malo jih pride in vedno prav isti. Če bo kmalu vse tiho in ne bo nikjer nihče več pel slovensko, ne bo mogel nihče reči, da smo mi slabi, to je ta mlad. Krivda bo le na odraslih. Mi se hočemo učiti in radi sami delamo, imamo svoje seje, vsega pa ne zmoremo sami in če res hočemo naše mame in ateti, da znajo dobro slovensko, morajo bolj pomagati, ne pa pustiti delati samo par. Če bi vsak malo pomagal, bi šlo lahko naprej in če ne bo šlo, ne bo mogel nihče reči, da se mi nismo zanimali.

Zdaj pa vabim vse Slovence in prijatelje, da pridejo na koncert skupnih mladinskih zborov v nedeljo 19. septembra v SND. Tam boste videli in slišali, česa vsega smo se naučili. Mr. Šeme nam je dal samo lepe pesmi za program in jih res radi pojemo. Torej ne pozabite priti v nedeljo!

Albina Kodek, tajnica
Kanarčkov.

Politika in drugo

Cleveland, O.—Kadar zbiramo kandidata ob volitvah, najprvo pregledamo rekord njegovih staršev. Pri Pucelnovih so sprejeli naseljenca z odprtimi rokami. Za prvo pomoč ni bilo treba plačati ne za jesti ne za piti ali prenočišče. Zato pa ni čuda, da je danes najbolj popularen sin družine Edward Pucel, sedanji councilman iz 10. varde. Izkazal se je vrednega za ponovno izvolitev v mestno zbornico ter mišlim, da bo izvoljen z veliko večino. Kaj misli o delavcih, to je že pokazal. Za ponovno izvolitev se mu prireja ples in card party v Sachsenheim dvoran, 1400 E. 55th St. v petek 17. septembra ob osmih zvečer. Tam bo tudi navzoč prihodnji župan John McWilliams. Priporočam, da se te prireditve udeležite v velikem številu.

Joe Pograjc.

Cvetje hvaležnosti in prisrčna zahvala

Z velikim zanimanjem sem brala dopis našega odličnega Slovenca, g. Dolčiča, kako je romal s svojima gđ. hčerkami tje v daljni Lemont. Vleklo je tudi mene gorko čustvo tja pred prestol naše dobre nebeške Mame. Vleklo me je pa tja na daljni lemontski hriček tudi videti in pozdraviti mojo hčerko. Pa kdo bi si mislil, da tako kmalu. Predno odidem z našimi odličnimi Slovenkami na romanje, naj se javno zahvalim za izkazano ljubečavo.

Vedela sem, da imam v Collinwoodu veliko število dobrih, odličnih Slovencev in Slovenk, ki me imajo radi. Skrivaj so zbrale denar ter me s tako ljubeznivo strašno iznenadile. Iskreno se tukaj zahvalim našim blagim, odličnim Slovenkam in Slovenki Mrs. Planinšek in dobri hčeri gospe Roziki za izkazano neklonjenost in ljubezen do mene. Bog vam plačaj vsak korak, ves gazolin, ki ste ga porabili. Prav tako se zahvalim dobri in blagi gospe Martič.

Vam, cenjeni dobrotniki, ki ste radevolje darovali za rajžo, se iz srca zahvalim ter obljubim, da bom molila pri presvi. Devici za vas. Bog vam stotero povrni vsem skupaj.

V petek odpotujem z Mrs. Planinšek, hčerko go. Roziko in njenim soprogom, z Mrs. Cook in Mrs. Martič tja proti Chicagu. Obljubim, da bom še kaj napisala za našo Ameriško Domovino o naši rajži ter trdno upam, da se, če Bog da, čez en teden zopet pozdravimo v našem Collinwoodu. Bog živi!

Marija Kurnik.

Goriški Slovenci na Brezjah

Ljubljanski "Slovenski dom" poroča o romanju goriških Slovencev na Brezje sledeče:

Včerajšnji dan 18. avgusta, na Brezjah je bil eden najlepših, kar jih je to priljubljeno božjeptno svetišče od vsega svojega začetka doživelo. Ob svoji Materi so se zbrali po dolgih letih srčnih želja njeni najvernejši in najvdanejši slovenski sinovi in hčere iz sončne Goriške. S posebnim vlakom so se pripeljali čez Jesenice pod vodstvom goriškega nadškofa Margottija s svojimi duhovniki iz Goriške in Furlanije.

Od velike vojne sem, ki nam je odtrgala toliko zemlje in ljudi, goriški Slovenci doslej niso nikdar mogli prirediti kakega romanja na Brezje. Gorela pa je v teh ljudeh zmerom tiha želja, da bi obiskali na Brezjah Kraljico Slovencev, kamor so pred vojno tudi z Goriškega tako radi prihajali. Ta srčna želja se je šele letos, skoraj po 20 letih mogla izpolniti. Sicer je bilo pred izvedbo romanja v Goric precej težav, nastopile so nenadoma neke čudne in nepričakovane ovire, toda prvi del romanja je vendarle mogel večeraj zjutraj ob sedmih odpotovati iz Gorice s posebnim vlakom čez Podbrdo in Bohinjsko Bistrico na Bled in potem dalje čez Jesenice na Brezje. Romanje samo, h kateremu se je skupaj v Gorici prišlo okrog 1800 ljudi, je prvotno namerala izvesti goriška škofija sama. V njenem imenu se je že pred tedni pripeljal na Bled in na Brezje prelat msgr. Ivan Butto, ravnatelj velikega bogoslovnega semenišča v Gorici. Tu je prelat msgr. Butto uredil vse potrebno za izvedbo romanja. Medtem pa se je goriški nadškof dr. Margotti sam obrnil na pristojna mesta v Rimu zaradi romanja. Iz Rima pa dolgo ni prišel noben odgovor. V tem pa je nastal med škofijo in potniškim uradom Apijem v Gorici sklenjen sporazum, po katerem je celo izvedbo romanja prevzel ta urad. Vendar pa v zadnjem hipu niso mogli izvesti celotnega romanja. Od prijavljenih 1800 romarjev se je večeraj pripeljalo v Jugoslavijo le 609 romarjev, ostali romarji pa bodo prišli na Brezje prihodnji mesec v dveh posebnih skupinah. Mnogim romarjem je bilo neprijetno, ko se je tako spremenil cel program romanja. Saj so bile priglase iz posameznih vasi večje skupine, ki so se zdaj nenadoma morale raztrgati ter se ločiti med dvoje skupin.

Tudi je nastala mala zmeda v tem, da so cel vlak, s katerim bi se prvotno imelo odpeljati iz Gorice vsaj 800 romarjev, skril zadnji čas pred odhodom samo na 600 ljudi.

Vendar pa so romarji vsi veseli včeraj zjutraj ob najlepšem vremenu odpotovali iz Gorice. Italijanska železnica uprava jim je dala na razpolago 10 velikih, prostornih vagonov. Vesele pesem je odmevala vso pot po vagonih. Razpoloženje je postajalo vse razigranejšo. Na meji v Podbrdu in potem v Boh. Bistrici so bile obilne formalnosti na kratko in hitro odpravljene, vlak je kmalu po 9 privozil na blejsko postajo. Tu so romarji izstopili ter odšli skupno do jezera, odtod pa s čolni na otok. Na otoku je goriške romarje pozdravil prorektor prelat dr. Slavič, ki se tam mudi na počitnicah.

Bilo je nekaj izredno lepega in romarjem so kar sijale oči, ko so v malih ladijah hiteli po jezeru proti otoku, kjer jih je vabil in klical mali zvon želja.

Pobožne romarske pesmi so se lovile nad jezerom, živahno fantovsko vriskanje jim je odgovarjalo želje iz objezerskih travnikov.

Na Bledu so romarji tudi kosili. Po stari romarski navadi so seveda jedila prinesli kar s seboj. Bilo pa je vsem romarjem mčno nerodno, ker so jim na meji pri menjavi denarja izročili po večini zgolj debel denar, večinoma stotake. Na Bledu je bilo zato vsem neprijetno, romarjem in domačinom, ker je povsod manjkalo drobiža. Tudi razglednic in znamk si romarji skoraj niso mogli kupovati zaradi pomanjkanja drobiža. Pomanjkanje si seveda tako, da se jih je združilo več skupaj ter je potem eden za vse kupil razne spominčice z Bleda.

Popoldne okrog pol 2 so se romarji zopet naložili na Bledu na vlak ter se odpeljali dalje proti Jesenicam. Tu so jim domačini pripravili lep sprejem, ki ga romarji pač niso niti najmanj pričakovali. Na jeseniškem kolodvoru se je zbralo več sto ljudi z g. župnikom Kastelincem na čelu, ki so pričakovali romarje. Ob prihodu vlaka na kolodvoru zgrnila v en sam živjo, pozdravljeni. Iz vagonov pa so sijali veseli obrazi romarjev, stegovali so ljudje roke skozi okna, mahali z belimi robci ter živahno klicali Jeseničanom. Najbolj prijetno presenečenje pa so dragim gostom iz sončne goriške pripravili naši organizatorji in pevovodje, ki so se te dni prevrli mudili na svojem tečaju v Radovljici. Zbor organizatorjev in pevovodij je nalašč za to priliko pohitel iz Radovljice na Jesenice in z lepo pesmijo sprejel goriške romarje. Pod vodstvom prof. Bajuka so pevci zapeli najprej Aljažovo "Triglav, moj dom," potem Vodopivčovo "O večerni uri," Kimovčovo "Pesem romarjev," ter Jenkovo "Molitve." Slednjo pesem so pevci zapeli pod vodstvom prof. Tomca. Pevci so pesmi odpeli naravnost odlično ter so mnogi romarji izjavili, da se je že zato izplačalo iti na romanje, da so mogli slišati tako lepo odpeto slovensko pesem. Za vsako pesem so bili zato pevci seveda od romarjev topla nagradjena z dolгим ploskanjem in živjo klici.

Ko je vlak obstal na jeseniški postaji, je iz prvega vagona izstopil najprej nadškof dr. Margotti ter njegovo osebno spremstvo prelat msgr. Butto, g. Rešič Ivan, duhovnik goriške gluhonemnice ter dva bogoslovca. K nadškofu je pristopil jeseniški župnik g. Kastelic, ki je nadškofa ter vse romarje prisrčno pozdravil na domačih slovenskih tleh ter jim želel, da bi njih romanje k Mariji lepo uspelo in da bi vse njihove želje in prošnje, ki jih v srcih nosijo pred oltar nebeške Kraljice, bile tudi polno uslišane. Za pozdrav se je nadškof dr. Margotti zahvalil slovensko, čeprav se je videlo, da le počasi in težko izbira prave slovenske izraze. Nato je nadškof dr. Margotti odšel pred peron, kjer so z veliko vnmogo prepevali pevci. Tam je župnik g. Kastelic predstavil g. nadškofa dr. Margottiju oba pevovodja, prof. Bajuka in prof. Tomca. Pevce je nadškof topla pohvalil ter z velikim zanimanjem sledil petju.

Le prekmalu je minul čas postanka na Jesenicah. Čim so izmenjali pri vlaku lokomotivo, je vlak romarje odpeljal dalje proti Lescam in do Otoč, kjer so vsi romarji izstopili. Ob odhodu z Jesenic so bili romarji zopet deležni prisrčnega pozdravljanja domačinov, ki so vsi kakor eden na peronu mahali z belimi robci, prav tako pa so jim živahno in nasmejani iz vlaka odzdravljali romarji.

Točno ob 4 je vlak z romarji obstal na Otočah. Pod vodstvom nadškofa Margottija so se romarji razvrstili v sprevod. Na čelu je šlo najprej vseh 20 du-

hovnikov, ki so bili z romarji prišli, 13 jih je iz goriške, 7 pa iz videmske škofije. Zopet so skozi sončna polja in po tihih gozdovih, skozi katere so romarji hoteli proti Brezjam, odmevale pobožne romarske pesmice, pesamezne skupine so vso pot molile rožni venec in litanije. Vrh stopnic nad brezjanskim poljem so romarje pričakovali cerkveni ministranti z blagoslovljeno vodo ter z malim bandom. Nadškof dr. Margotti je z blagoslovljeno vodo poskropil in blagoslovil vse romarje, ki so drug za drugim prihajali po stopnicah na planoto, kjer jih je čisto od blizu pozdravljala brezjanska Marija. Vsi romarji so nato z bandom na čelu v procesiji in med glasnimi molitvami korakali do brezjanske cerkve, kjer je visokega cerkvenega kneza in romarje pričakoval domačin gvardijan p. dr. Hadrijan.

Pred cerkvenim vhomom je bil postavljen mal slavolok z narodnimi in državnimi zastavami ter z napisom: "Pridite v hišo svoje Matere!" Pred vstopom v cerkev je nadškof dr. Margotti zopet poskropil romarje z blagoslovljeno vodo ter jim dal svoj blagoslov. Nato so vsi romarji vstopili v cerkev, kjer se je kmalu zopet oglasila živa in pobožna Marijina pesem, ki je plamenče hitela k nebeski Kraljici, h kateri se vsi Slovenci zatekamo s svojimi molitvami. S kora pa so se mogočno oglasile orgle, po cerkvi pa je donelo kakor iz enega grla. Okrog podobe in oltarja brezjanske Marije so se romarji posebeno dolgo mudili, tam klečali in vdano molili. Nadškof dr. Margotti je pokleknil pred glavni oltar na klečalnik, romarji pa so polagoma napolnili vso cerkev.

Čim so bili vsi romarji zbrani, so se pričele v cerkvi večernice, najprej z italijanskim govorom, potem pa s slovenskim. Pred večernicami je romarje v svetišču nagovoril nadškof dr. Margotti najprej v slovenskem, potem tudi v italijanskem jeziku, ker je bilo med romarji tudi nekaj ljudi italijanske narodnosti. Po večernicah se je začelo spovedovanje, med tem pa je okrog cerkve šla tudi procesija z gorečimi svečami, katere so se udeležili seveda vsi romarji s svojim škofom in duhovniki na čelu.

Danes zjutraj je goriški nadškof dr. Margotti daroval v Marijinem svetišču na Brezjah pontifikalno sv. mašo, po maši pa je bilo skupno obhajilo vseh romarjev. Bil je izredno ganljiv prizor, ko so drug za drugim pristopali ostareli možje in žene, vmes pa živahna mlada dekleta in fantje, k mizi Gospodovi. S kora je mogočno odmevala pesem za pesmijo, orgle so bučale tako lepo, da so čustva romarjev prekipela radosti in veselja nad tako uspešno pobožnostjo.

Po sv. maši so se romarji zopet zbrali v sprevod ter skupaj odšli na postajo na Otoče, kjer jih je že čakal posebni vlak, da jih odpelje dalje proti Ljubljani. Vlak je vozil iz Otoč proti Ljubljani kot brzovlak drugi del četrte ure za rednim monakovskim brzovlakom.

Ob pol 10. popoldne je poseben vlak z goriškimi romarji prišel do kupčije.

(Nadaljevanje z 2. strani)

Če verjamele al' pa ne

Farmer pride v Cleveland, da si kupi nov avto. Prodajalec se je trudil na vse načine, da bi prišlo do kupčije.

"Le pogledite," je hvalil trgovec avto, "vi stopite v ta avto in v štirih urah ste v Detroitu."

"Ne, ne, tega avta pa ne kupim," je hitro poprijel farmer. "Zakaj pa ne?"

"Zato, ker nimam kaj iskati v Detroitu, jaz hočem domov v Genevo."

Pošast na barju

Kako naj to rešim to točko? Vsekakor bo najboljša, če obiščem poštarja v Grimpenu ter se prepričam, če je bila ona brzojavka v resnici izročena Barrymoreu lastnoročno. Naj bo odgovor že tak ali tak, vendar bom imel nekaj, o čemer bom lahko poročal Sherlocku Holmesu.

Sir Henry je imel po zajtrku pregledati in preštudirati več važnih listin, tako mi je bil to-rej čas na razpolago. Bila je to prijetna, štiri milje dolga hoja ob robu barja, ki me je privedla do male vasi, v kateri je stalo dvoje večjih poslopij; eno teh je bila krčma, drugo pa hiša doktorja Mortimerja. Poštar, ki je bil obenem tudi vaški štacunar, se je prav dobro spominjal tiste brzojavke.

"Gotovo, gospod," je rekel. "Brzojavko sem dal izročiti Mr. Barrymoreu, prav kakor je bilo naročeno."

"Kdo pa jo je odnesel in izročil?"

"Moj fant tukajle, James, ki je pretekli teden izročil tisto brzojavko Mr. Barrymoreu, kaj ne?"

"Da, oče, jaz sem jo izročil."

"V njegove lastne roke?"

"Well, on je bil takrat gori na podstrešju, tako da mu je nisem mogel lastnoročno izročiti, toda izročil sem jo v roke Mrs. Barrymore in slednja mi je zatrdila, da jo bo nemudoma dala svojem možu."

"Ali si videl Barrymorea?"

"Ne, gospod; saj sem vam povedal, da je bil na podstrešju."

"Če ga nisi videl, kako pa potem veš, da je bil na podstrešju?"

"Well, njegova žena bo vendar vedela, kje je bil," je rekel poštar. "Ali morda ni prejel brzo-

javke?? Če je tu kaka pomota, tedaj bi se moral Mr. Barrymore sam pritožiti."

Videl sem, da je povsem brez smisla potiskati stvar dalje. Bilo je jasno, da kljub Holmesovi prevejanosti nimamo na rokah nobenega dokaza, da bi ne bil Barrymore ves ta čas v Londonu. Recimo, da bi bil en in isti človek zadnji, ki je videl umrlega Sira Charlesa še živega in prvi, ki je zalezaval novega gospodarja, ko se je slednji vrnil v Anglijo. Kaj torej? Ali je bil samo agent drugih, ali je delal na svojo lastno pest? Pomislil sem na one čudne izrezke iz Timesovega uvodnika. Ali je bilo to njegovo delo, ali delo koga, ki je hotel preprečiti njegove namene? Edini motiv pri vsem tem je bil ta, ki ga je sugeriral Sir Henry, da če bi se namreč Baskervillevo rodbino ostrašilo, da bi ne hotela prebivati tam, bi imela zakonca Barrymore tam udoben in stalen dom. Ampak taka rešitev vprašanja nikakor ne bi bila zadovoljiva, če se pomisli na globino spletk, ki obdaja novega gospodarja. Holmes sam je rekel, da bolj zamotane- ga slučaja še ni imel v svoji kari- rieri. Ko sem korakal nazaj po sivi, samotni poti, sem si zaželel, da bi moj prijatelj kmalu prispel ter odvezel to breme odgovornosti z mojih ramen.

Moje misli pa so bile nenadoma prekinjene po dirajočih korakih za menoj in po glasu, ki je klical moje ime. Ko sem se ozrl, pričakujoč, da uzrem dr. Mortimerja, sem v svoje največje začudenje opazil nekega tujca, ki je tekkel za menoj. Bil je to majhen, slaboten človek gladko obritega obraza in plavalas, v starosti med tridesetimi in štiri- desetimi leti, oblečen v sivo obleko in pokrit s slamnikom. Pre- ko rame mu je visela zeleno po- barvana škatla iz pločvine, ki mu je služila za spravo njegovih botaničnih specij, v roki pa je držal mrežo za lov metuljev.

"Prepričan sem, dr. Watson," je dejal, ko je prišel naglo sope do mene, "da mi boste oprostili mojo vsiljivost. "Tu, na barju, smo preprosti ljudje in ne čaka- mo na formalno predstavitev. Bržkone ste že slišali moje ime iz ust najinega skupnega prijatelja, dr. Mortimerja. Jaz sem Stapleton, iz Merripit House."

"Vaša mreža in škatla bi mi že sami povedali to," sem dejal, "kajti vedel sem, da je Mr. Stapleton naravoslovec. Toda kako ste vi vedeli, kdo sem jaz?"

"Bil sem pravkar pri dr. Mortimerju in on mi vas je pokazal skozi okno, ko ste šli mimo. Ker vodi najina pot v isto smer, sem si mislil, da bi vas prehitel ter se vam predstavil. Upam, da se tudi Sir Henry kljub dolgi vožnji dobro počuti."

"Da, on je zdrav, hvala."

"Vsi smo se že bali, da po žalostni smrti Sira Charlesa, novi gospodar ne bo hotel prebivati tu. Sicer pa je res prava žrtev za bogatega moža, da pride sem- kaj ter se zakoplje v kraj, kakr- šen je tale, dasi bi pomenilo nje- govo bivanje tu neznansko mno- go za ves okraj. Upam, da Sir Henry ni praznoveren in da ga tiste prazne govorice ne plaši- jo?"

"Tudi jaz menim, da ne."

"Vam je seveda znana legen- da o tistem pošastnem psu, ki baje preganja njihov rod?"

"Slišal sem jo, da."

"Neverjetno je, kako razno- verni so kmetje tu okoli. Kadar- koli hočete vam prišejo, da so videli tak tvor na barju." Go- voril je s smehljajem, toda v nje- govih očeh sem bral, da smatra

stvar mnogo bolj za resno. "Ti- sto storijo si je Sir Charles zelo k srcu jemal in nobenega dvoma ni, da je to tudi vodilo do nje- vega tragičnega konca."

"Ampak kako?"

"Njegovi živci so bili tako na- peti, da je utegnil imeti že po- gled na vsakega psa fatalni uč- nek na njegovo srce. Dozdeva se mi, da je moral res nekaj slične- ga videti ono noč v drevoredu. Vedno sem se bal, da se mu bo kaj prigodilo, kajti zelo rad sem imel starega moža in dobro mi je bilo znano, da ima slabotno srce."

"Kako ste to vedeli?"

"Moj prijatelj dr. Mortimer mi je povedal."

"Vi torej mislite, da je kak pes Sira Charlesa zasledoval, in da je on umrl za posledicami strahu?"

"Mar imate vi boljše razla- go?"

"Tozadevno nisem prišel še do nobenega sklepa."

"Kaj pa Mr. Holmes?"

Te besede so mi skoraj sapo zaprle, toda pogled na obraz mo- jega novega znanca in na nje- gove mirne oči me je uveril, da mi ni namenoma pripravil presene- čenja.

"Povsem brez smisla bi bilo, če bi se delali, da vas ne pozna- mo, dr. Watson," je rekel. "Re- kordi vašega defektiva so tudi nas dosegli in vi ga ne morete preraslaviti, ne da bi bili tudi sa- mi poznani. Ko mi je Mortimer povedal vaše ime, mi ni mogel zatajiti vaše identičnosti. Ker ste torej vi tukaj, iz tega sledi, da se je Mr. Holmes zainteresi- ral za zadevo, in radoveden sem, kaj si on o vsem tem misli."

"Bojim se, da vam na to vpra- šanje ne morem odgovoriti."

"Ali smem vprašati, če nas mi- sli osebno počastiti s svojim ob- iskom?"

"Za zdaj ne more iz Londona. Ima namreč na rokah druge slu- čaje, ki potrebujejo vse njegove pozornosti."

"Škoda! On bi morda razsvet- lil to, kar nam je danes še tako temno. Kar pa se tiče vaše last- ne preiskave, če je pri tem mož- nost, da vam morem biti na slu- go, tedaj vas prosim, da nikar ne odlašajte razpolagati z menoj. Če bi imel kaj pojma o vaših sum- ničenjih ali o tem, kako namera- vate pričeti s preiskavo o tej za- devu, bi sam morda že zdaj ute-

gnil dati dober svet."

"Zagotavljam vam, da sem tu samo na obisku pri svojem pri- jatelju, Siru Henryju, in da ne potrebujem nobene pomoči."

"Prav!" je rekel Stapleton.

"Popolnoma prav imate, da ste previdni in diskretni. Čutim, da kar sem storil, je bilo nekako vsil- ljeno od moje strani in obetam vam, da se te zadeve ne bom več doteknil."

Medtem sva prišla do mesta, kjer se ozka, s travo porasla ste- za odcepi od poti ter se nato vi- je preko barja. Na desni se je dvigal strm, kameniti grič, kjer so v davnih dneh lomili granit. Stran tega griča, ki je bila obr- njena k nama, je tvorila temno skalovje, v katerem je bilo mno- go duplin. Dalje preko se je vil proti nebu siv dim.

"Ne predolga hoja po tejle ste- zi preko barja nas pripelje do Merripit House," je rekel Stapleton. "Morda boste žrtvovali uru svojega časa, ter mi storili veselje, da vas morem predstavi- ti svoji sestri?"

Moja prva misel je bila, da bi moral biti ob strani Sira Hen- ryja. Toda, ko sem se v nasled- njem trenutku spomnil na kup dokumentov in listin, ki jih je hotel urediti, mi je bilo jasno, da mu pri tem ne morem pomagati. In Holmes mi je še izredno za- bičil, naj študiram sosede na barju. Zato sem sprejel Stapleto- novo povabilo in namerila sva korake dol po stezi.

"Čudovit prostor, to barje!" je vzkliknil, gledaje vzdolž preko zelene valovite zemlje, iz katere je tu in tam molel črn granit ka- kor fantastična prikazen. "Ni- koli se ne morete naveličati bar- ja. In niti predstavljati si ne morete čudovitih tajen, ki jih to barje vsebuje. Ogromno je, tako prazno in tako tajinstveno..."

"Vi ga torej dobro poznate?"

"Tu živim samo dve leti. Tu- kajšnji ljudje bi rekli, da sem novodošlec. Semkaj sva prišla kmalu potem, ko se je Sir Charles tu naselil. Ker ljubim naravo, sem preiskal vsak palec okolice in laskam si, da je malo mož, ki bi poznali barje in okoli- co bolje kakor jaz."

"Ali je to težko spoznati?"

"Zelo težko. Tamle proti seve- ru vidite n. pr. tisto planjavo, iz katere se dviga tu in tam gri- čevje. Ali vidite kaj značilnega pri tem?"

"Zdi se mi, da bi se ne moglo galopirati tam."

"Tako je, in prav to je stalo že več ljudi življenje. In vidite tiste svetlozelene pege, ki so ka- kor na debelo potresene nad bar- jem?"

"Da; zdi se, da je tisto ozem- lje rodovitnejše od ostalega."

Stapleton se je zasmejal.

"Tisto je velika Grimpen moč- vara," je rekel. "Ena sama na- pačna stopinja tam pomeni smrt tako za človeka kakor za žival. Baš včeraj sem videl nekega konjiča, ki je zašel tja. Takoj se je pogreznil in nikoli več ga ni bilo na vrh. Še nekaj časa sem videl njegovo glavo, ki se je v agoniji iztezala iz požiralnika, ki pa je kmalu nato vsesal ubogo žival vase. Celo v suhi sezoni, nevarno hoditi tam, v jesen- skem deževju pa je tisto narav- nost grozen kraj. In vidite, jaz pa si znam najti pot prav do sre- dine tiste močvare, odkoder se tudi vedno živ in zdrav vrnem. Pri Bogu, tamle je spet eden od teh nesrečnih konjičev!"

V tistih zelenih krpah se je valjalo nekaj rjavega. Nato pa je šinil kvišku dolg vrat in pre- ko barja je zadonel strašen krik. Stresel sem se od groze, toda živ- ci mojega tovariša pa so bili močnejši od mojih.

"Je že izginil!" je rekel. "Moč-

vara ga je pogoltnila. Dva v dveh dneh. Pa še več jih bo. Kajti živali se navadijo hoditi tja ob suhem vremenu ter se ne izpametujejo prej, da jih dobi močvirje v svoj objem. Da, da, to je grozen kraj, ta Grimpen močvara!"

"In vi, pravite, da morete pro- dreti do tja?"

"Da, je steza ali dve, katerih se more poslužiti kak zelo akti- ven mož. Jaz sem ti stezi od- kril."

"Hm, pa čemu bi hodili v tako strašen kraj?"

"Well, vidite tiste griče tam zadaj? Tisti griči so prav za

prav otoki, obdani krog in krog od neprehodne močvare. In tam- kaj so one redke rastline in me- tulji, ki jih lahko dobite, če si upate preko."

"Morda bom nekega dne tudi jaz poizkusil svojo srečo."

On me je pogledal z izrazom presenečenja.

"Za božjo voljo, izbijte si iz glave tako misel!" je rekel. "Va- ša kri bi prišla na mojo glavo, kajti zagotavljam vam, da ni ni- ti najmanjše možnosti, da bi pri- šli živi nazaj. Samo zato, ker sem si zapomnil gotova znamenja ozemlja, mi je mogoče, da naj- dem pot tja in nazaj."

Vabimo na dobro kapljico!

Rojaki v West Parku in tudi drugi, ki vas pot nanese v West Park, ustavite se v naših prijaznih prostorih, kjer boste vsak čas po domače in pošteno postreženi s fino pijačo in okusnim prigrizkom. Pa pomenili se bo- mo kaj o starih dobrih časih.

Se toplo priporoča vaš stari znanec in prijatelj.

FRANK JURCA

(JURCA'S NITE CLUB)

4444 W. 130th St.

West Park, O.

Predsezonska RAZPRODAJA

NA SUKNJAH IN POVRŠNIKIH

READY-TO-WEAR

\$14.95

in

\$16.95

Kupite sedaj in prihranite!

Za mal depozit vam je shranimo dokler je ne potrebujete.

N A J N O V E J S A M O D A

BRAZIS BROS. CLOTHES

6905 Superior Ave.
404 E. 156th St., blizu Waterloo Rd.
6022 Broadway

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih

Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ZE 44. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$3,750,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima okrog 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

V Clevelandu, Ohio je 16 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!" Če se hoče zavarovati pri dobri, poštenu in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo članice in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddetek je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnica z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmoderneje vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assess- mentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki iz- haja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate podpirne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za na- daljna pojasnila in navodila pišite na glavna tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago, Street, Joliet, Illinois

Zaupanje

MODRI TRGOVCI
POKAŽEJO SVOJE
ZAUPLANJE V
NAKUPOVALNO
MOČ SLOVENSKEGA
NARODA V
CLEVELANDU S TEM,
DA OGLAŠAJO V

Ameriški Domovini

najstarejšem slovenskem časopisu v Clevelandu

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628

Elliott Vincent in Donna Dae iz Chicaga, vprizarjata nove vrste ples, ki se imenuje "College Swing."

Miss Mary W. Dewson iz New Yorka, je edina ženska, ki je uslužbena pri vladnem oddelku za socialno varnost v Washingtonu.